

Aan het College van B & W
Van de gemeente Leiden
Postbus 9100
2300 PC Leiden

Leiden, 16 maart 2021

Onderwerp: zienswijze op de Verordening tot wijziging van de Verordening fysieke Leefomgeving, het Beleidskader voor bescherming van bomen en het Register ecologische bomen, Z/21/3214992

Geacht college

Hierbij zend ik u de zienswijze van de Bomenbond Rijnland op de ter inzage gelegde concepten voor de Verordening tot wijziging van de Verordening fysieke leefomgeving 2020, onderdeel Bomen, het Beleidskader voor bescherming van bomen en het Register ecologische bomen.

Deze stukken dienen ter vervanging van de Bomenverordening 2015 en de daarbij behorende Nadere Regels 2018. Hoewel deze stukken inmiddels zijn opgegaan in de Verordening fysieke leefomgeving gebruik ik hierna kortheidshalve de afkortingen BV 21 en BV 15, BK 21 en NR 18. Deze afkortingen staan voor **Bomen**Verordening, **Beleids**Kader en **Nadere** Regels met de laatste cijfers van de jaren waaruit zij dateren.

A. Inleiding: op zoek naar de aanleiding

De BV 15 is na uitvoerige discussie in de toenmalige raad tot stand gekomen. De NR zijn in 2018 aangevuld met een puntensysteem voor plaatsing van bomen op de digitale Groene Kaart. Ook is de periode waarin een vergunninghouder geld terug kon vragen van zijn storting in het Bomenfonds verkort van 3 jaar tot 1 jaar na afronding van zijn project. Het krediet Verbeterplan Bomen (RV 17.0023) dat aan deze wijzigingen ten grondslag lag is eveneens uitvoerig behandeld in de cie LB van 11 mei 2017 en de Raad van 15 juni 2017.

Er is in de periode 2015 – 2018 dus veel tijd en geld besteed aan het opstellen van een verordening en nader onderzoek t.b.v. de bijbehorende regels en de digitale Groene Kaart. Dat alles resulteerde in een glashelder instrument om kapaanvragen tegen het licht te houden. Dan moeten er toch geïllustreerde redenen zijn om de hele systematiek amper drie jaar later over boord te gooien?

Deze gegronde redenen ontbreken echter in de nu ter inzage gelegde stukken. In ambtelijk overleg is ons een aantal 'dilemma's' geschetst waarop het nu voorliggende concept het antwoord moet vormen. Die 'analyses' zijn echter niet openbaar gemaakt.

Resultaat: de enige in de tekst aanwijsbare reden om de bestaande systematiek te vervangen lijkt te zijn gelegen in de wens om

- (a) bescherming te bieden aan waardevolle bomen die bijdragen aan biodiversiteit en klimaatadaptatie en
- (b) bij vervanging of compensatie in te zetten op bomen die bovengemiddeld bijdragen aan biodiversiteit en klimaatadaptatie.

Belangrijke beweegredenen in ons aan groenarmoede lijdende stad en ook in lijn met coalitieakkoord en belangrijke nota's uit de laatste jaren. Maar als dat de voornaamste beweegredenen zijn volstaat de toevoeging van en paar nieuwe artikelen aan de BV 15 en is de nu voorgestelde structuur van vergunningen, meldingen en pro-actieve communicaties overbodig...

De Bomenbond is van mening dat de ter inzage gelegde stukken onvoldoende inzicht geven in de overwegingen om een o.i. glashelder en beproefd stelsel – de BV 15 – van artikelen, nadere regels en de digitale Groene Kaart te vervangen door de nu voorgestelde complexe verordening.

B. Van eenvoudig naar complex (de structuur)

Bijzondere bepalingen als overlast en plantenziekten daargelaten kent de BV 15 slechts twee 'smaken':

- vergunningplicht voor kap van bomen / houtopstanden in de openbare ruimte met een stamomtrek van meer dan 45 cm gemeten op 1 m 30 hoogte die *niet* op de Groene Kaart staan,
- vergunningplicht voor kap van bomen / houtopstanden *al dan niet* in de openbare ruimte met een stamomtrek van meer dan 30 cm gemeten op 1 m 30 die *wel* op de Groene Kaart staan, hetzij als solitair, hetzij als (onderdeel van een) structuur, hetzij als (onderdeel van een) boomgebied.

In het concept BV 21 worden maar liefst drie regimes onderscheiden, te weten *vergunningplicht*, *meldplicht* en *pro-actieve communicatie* (bewonersbrief), waarbij de vergunningplicht weer wordt uitgesplitst naar zes groepen bomen / houtopstanden:

- * *Vergunningplicht* voor kap van waardevolle bomen,
- * Idem voor waardevolle structuren,
- * Idem voor functionele bomen in een (her) ontwikkelingsproject,
- * Idem voor functionele bomen in een structuur met meer dan 30 % kap,
- * Idem voor kap van een aaneengesloten deel Bosplantsoen
- * Idem voor solitaire bomen in de openbare ruimte
- * *Meldingsplicht* bij kap van houtopstanden in de openbare ruimte mits geen waardevolle boom, mits minder dan 30 % van een structuur, mits geen onderdeel van een activiteit zoals bedoeld in afd 3.2 of 3.4, mits geen kap ovg plantenziektewet of last onder bestuursdwang van het college
- * *Pro-actieve ommunicatie* bij dunning-als-maatregel-bij-bestendig-beheer

Het resultaat is een moeilijk te doorgronden geheel, zeker in vergelijking met de eenvoud van BV 15. Of een burger of projectontwikkelaar hier nog iets van begrijpt lijkt geen punt van overweging te zijn geweest en dat draagt niet bij aan draagvlak of naleving van deze Verordening.

De Bomenbond is van mening dat de structuur van BV 21 door de vele uitsplitsingen in regimes en categorieën bomen te complex is geworden en daarmee aan transparantie verliest. Dat vormt een risico voor draagvlak en naleving.

C. Van digitaal naar analoog: afschaffen Groene Kaart, duizenden bomen minder beschermd

Eenzelfde verlies aan transparantie treedt op bij het afschaffen van de Groene Kaart. Even digitaal nagaan of een boom extra bescherming geniet is er niet meer bij. Deze digitale kaart wordt vervangen door een analoog kaartje op blz 25 van Uitvoeringsprogramma 2020 – 2023 Leiden biodivers en Klimaatbestendig (RV 20.0027, figuur 3.3 Overzicht van de parken in het IP Parken) en de 17 in het Uitwerkingsplan Groene Hoofdstructuren genoemde ecologische hoofdstructuren.

Dat ruimt lekker op: van de 52 boom-gebieden op de Groene Kaart worden er 17 geschrapt en van de ruim 130 structuurlijnen op de Groene Kaart resteren er straks slechts 17!

We zijn hiermee terug *bij af* als we kijken naar de voorloper van de digitale Groene kaart: de statische analoge kaart met puntjes en strepen van vóór 2012. We zijn zelfs verder terug *dan af* omdat waardevolle solitaire bomen nu nergens meer op een kaart zijn te vinden en het aantal extra beschermde structuren en gebieden dramatisch is teruggebracht.

Bovendien genieten de bomen in de huidige boomstructuren en boomgebieden van de Groene Kaart extra bescherming omdat voor kap van deze bomen al een vergunning nodig is vanaf 30 cm omtrek op 1.30 m hoogte i.p.v. de 45 cm omtrek die nu voor alle 'functionele' bomen wordt voorgesteld.

De Bomenbond acht het een onwenselijke ontwikkeling om terug te keren naar een statische, analoge kaart waarmee bovendien duizenden bomen in boomstructuren en boomgebieden op de huidige Groene Kaart hun extra bescherming verliezen.

D. Meldingen: de slager keurt zijn eigen vlees

Op basis van hun recente onderzoek naar het functioneren van het Bomenfonds plaatst de Rekenkamercommissie een aantal duidelijke kanttekeningen in de begeleidende Rekenkamerbrief aan de Raad bij het voornemen om naast vergunningen ook te gaan werken met meldingen.¹

De Bomenbond onderschrijft deze kanttekeningen maar maakt op nog twee andere punten bezwaar tegen de invoering van een systeem van meldingen: verlies aan transparantie en daarmee aan draagvlak (zie hierna ad punt I) *èn het verlies van de onafhankelijke toetsing.*

In de huidige situatie voert de afdeling Vergunningen een onafhankelijke toetsing uit van een kapaanvraag op basis van de criteria zoals benoemd in de BV 15. Wanneer op grond van deze toetsing een vergunning wordt verleend waartegen juridisch bezwaar wordt gemaakt volgt een nieuwe onafhankelijke toetsing door de rechter (of daaraan voorafgaand: de bezwaren commissie).

---

¹ Rekenkamerbrief bij het Onderzoek naar de werking van het Bomenfonds in de gemeente Leiden, blz 7 en 8 Rekenkamercommissie Leiden & Leiderdorp, 22 februari 2021

Meldingen van kap daarentegen zullen met name vanuit beheer- of beleidsafdelingen van de gemeente aan het college worden gericht. Het college zal advies vragen aan...jawel: dezelfde afdelingen die de melding hebben ingediend. Juridisch bezwaar indien een melding wordt gehonoreerd is niet mogelijk.

De Bomenbond is van mening dat met de invoering van een systeem van meldingen een onwenselijke situatie ontstaat waarbij de slager zijn eigen vlees keurt en er niet langer sprake is van een transparante beoordeling door de afd. Vergunningen, noch van een mogelijk juridisch vervoltraject in geval van bezwaar.

E. Dunnen: een bewonersbriefje volstaat niet

De Bomenbond beschouwt, mits goed uitgevoerd, de activiteit 'dunnen' van een bosplantsoen als een gebruikelijke maatregel in het kader van bestendig beheer. Wat bijdraagt aan een beoordeling van de uitvoering van deze maatregel is het openbaar maken van de diverse beheerplannen voor delen van de stad.

Het verplicht stellen als compensatie van aanplant van nieuwe bomen doet zo'n beheermaatregel weer teniet. Om dit te voorkomen volstaat echter een toevoeging van een verduidelikend artikel aan de huidige BV 15.

Het is daarom niet duidelijk waarom het voorstel voor dunnen in BV 21 is doorgeschoten naar een 'overval-techniek' waarbij zelfs een melding niet nodig wordt geacht en gemeend wordt dat met een bewonersbriefje aan omwonenden kan worden volstaan.

De Bomenbond is van mening dat dunning vergunningplichtig moet blijven omdat het afschaffen van de compensatieplicht voor gekapte bomen in het kader van dunning geregeld kan worden met een eenvoudige toevoeging van een artikel in de BV en omdat de reputatieschade als gevolg van de nu gekozen 'overval-techniek' iedere mogelijke winst in termen van tijd en kosten teniet doet.

F. Meer bomen op private grond weer vergunningplichtig ?

Art 2.4.1.1 lid 2 – toetsing van kap of snoei van *alle aanwezige bomen in Leiden* aan de 'Groene Norm' – lijkt te zijn bedoeld om de vergunningplicht uit te breiden naar zoveel mogelijk bomen op *private grond*.

Vraag is echter of met deze constructie (art 2.4.1.1 lid 3 a en b) een aanzienlijk groter aantal oude bomen met monumentale of ecologische waarde op privaat terrein wordt beschermd dan nu het geval is met de digitale Groene Kaart en de gemeentelijke lijst met monumentale bomen.

En aan welke aantallen 'private' bomen word gedacht bij bomen met cultuurhistorische of zeldzame waarde (art 2.4.1.1 lid 3 sub c en d) ?

Het BK 21 biedt geen antwoord op deze vragen, evenmin als op de vraag naar de handhaving. Enkele citaten:

- blz 1 van het BK, par Reikwijdte: "Bomen van derden (zoals op terreinen van instellingen, particulieren, Verenigingen van Eigenaren of woningcorporaties) vallen buiten de gemeentelijke registratie, maar kunnen wel worden getoetst aan de regels zoals ze in de geldende verordening worden neergelegd."

- blz 4 van het BK, par Categorie 2b, Functionele bomen van derden: “Dergelijke bomen hebben geen andere randvoorwaarde dan dat zij groter zijn dan 14 centimeter stamdiameter op 1,30 meter boven maaiveld.”
- En blz 4 even verderop ad ‘Overige bomen’ : Door natuurlijke groei of door aanpassen van de structuurlijnen, is het wel mogelijk dat deze bomen na verloop van tijd alsnog gaan voldoen aan de eerdergenoemde criteria. Dit dient in geval van bomen van derden (particulieren, organisaties, bedrijven etc.) door de boomeigenaar zelf nagegaan te worden. De gemeente kan hier bovendien steekproefsgewijs controle op uitvoeren, bijvoorbeeld door middel van remote sensing”

Het antwoord op de vraag óf de BV 21 meer bomen op private grond gaat beschermen en zo ja, hoe, blijft steken in suggestieve teksten in het BK 21, maar zonder duidelijke vertaling in artikelen in de BV 21 en daarmee zonder een wettelijke grondslag.

De Bomenbond is van mening dat het college geen duidelijke keuze heeft gemaakt t.a.v. de vergunningplicht voor bomen op private grond. Onduidelijk is of, en zo ja in welke mate BV21 leidt tot bescherming van meer bomen op private terreinen dan BV15. Teksten in een Beleidskader zonder weerslag in artikelen in de Verordening suggereren een kracht van wet die er niet is. Het voorstel voor handhaving d.m.v. ‘remote sensing’ of steekproefsgewijze controle in tuinen overtuigt niet en is op zijn minst kwestieus in het licht van privacy wetgeving.

G. Quick scan, BEA: maar dan wel hoe eerder in het proces hoe beter!

Een interessante toevoeging aan de procesgang bij ruimtelijke (her)ontwikkelingen is de invoering van een vroegtijdige ‘quick scan’ om te bepalen of de bouwplannen van invloed kunnen zijn op bomen op of nabij het bouwterrein. Als dat zo is moet een Bomen Effect Analyse worden uitgevoerd.

Voor de systematiek van een BEA bestaat een landelijke richtlijn, voor de quick scan voor zover ons bekend niet. Onduidelijk is hoe ‘suboptimale quick scans’ kunnen worden voorkomen zolang daar nog geen richtlijnen voor zijn.

Dat de quick scan niet in artikel 4.1.1.3 is opgenomen als voorloper op een BEA is een gemiste kans om deze extra stap in de procesgang te verankeren. Ook de vrijblijvende woordkeuze in onderstaande passages uit het BK 21 geeft te denken:

- “De inventarisatie van de aanwezige bomen dient **waar mogelijk** in de eerste fase (verkenning- of voorontwerpfase) van een project uitgevoerd te worden.”
- “De volgende fase is de ontwerpfase. (...) Aan het einde van deze fase is **het definitieve ontwerp** klaar (...) **Deze fase is geschikt voor de integrale besluitvorming met een BEA.** Samen met de bouwaanvraag bekijkt de gemeente of het noodzakelijk is om bomen in het te ontwikkelen gebied te verwijderen.”

Deze volgtijdigheid waarbij het ontwerp voorop staat en pas daarna wordt gekeken welke bomen in de weg staan is precies de reden voor de grootschalige kap van de afgelopen jaren.

Het proces moet juist beginnen met een plattegrond van het bouwterrein met de bestaande bomen en de boodschap dat inpassen van deze bomen het startpunt moet zijn. Alles gericht op het tijdig zoeken naar alternatieven waarmee bomen kunnen worden behouden: één van de uitgangspunten van de extra bescherming van bomen, structuren en gebieden die de Groene kaart beoogt te bieden.

Dat vergt echter ook een cultuuromslag bij de afdelingen waar een ontwikkelaar binnen de gemeente als eerste mee in aanraking komt, zoals bijvoorbeeld het Projectbureau. Helaas zijn dit ook precies de afdelingen die zorgvuldig buiten de interne procesgang zijn gehouden.²

Hoe belangrijk het is om als gemeentelijke afdelingen in een zo vroeg mogelijk stadium een gelijklopende en tijdige boodschap af te geven moge blijken uit twee voorbeelden.

Ze zijn geanonimiseerd, maar de nadere gegevens stellen wij het college desgewenst ter beschikking.

Voorbeeld bouwproject nr 1:

Voor een bouwproject ergens in Leiden wordt op 4 november 2016 de eerste aanvraag met tekeningen ingediend. Zeventien maanden en ongetwijfeld uren overleg met de gemeente verder volgt een aanvraag voor een kapvergunning (3 april 2018). De behandelaar bij de afdeling Vergunningen tekent aan dat het niet duidelijk is of er alternatieven zijn onderzocht voor het behoud van de bomen en dat een alternatievenonderzoek verplicht is.

De projectontwikkelaar vraagt hierop aan de medewerker Projectbureau of het volgende antwoord kan volstaan:

“Het bouwplan is uitgebreid besproken met de gemeente en als zodanig in overleg opgezet. Dit zal ook moeten blijken uit de nog, door de gemeente op te stellen, ruimtelijke onderbouwing. is een verwijzing hiernaar voldoende?”

Medewerker Projectbureau schrijft hier vervolgens bij:

“Het is niet meer redelijk om de volumes en locaties van het bouwplan aan te passen. M.b.t het alternatieven onderzoek kan iets in de trend van dit geantwoord worden; aangevraagde bomen zijn van ... staat (volgens mij onder gemiddeld?) hierdoor verkiezen wij het opnieuw planten van een meer levensvatbare boom boven de herplanting van bestaande boom.(....).”

Voorbeeld bouwproject 2:

Voor een ander bouwproject wordt op 21 december 2020 een bouwaanvraag ingediend. Op het standaardformulier Publiceerbare Aanvraag staat onder het kopje ‘Bijlagen die later komen’:

“Gegevens houtopstanden: Wordt als aanvulling z.s.m. ingediend.”

Ondertussen vordert het overleg over de technische bouwaspecten inclusief de voetafdruk van het gebouw en de inrichting van het bouwterrein gestaag. Te voorzien is dat een soortgelijke volgorde als bij het eerste voorbeeld zal worden gehanteerd waarbij het aspect ‘bomen’ achteraan bungelt.

Met zo’n instelling in een politieke omgeving waarbij “de bouwopgaaf” als heilige graal wordt gezien leggen goede bedoelingen als een quick scan of een BEA het al gauw af....

---

² Zie brief Z/18/1309437 d.d. 25 sept aan de Raad van toenmalig wethouder Leewis over de afronding van het project ‘Bomenbeheer op orde’, met in de laatste alinea de weergave van de reactie van de Bomenbond.
https://leiden.notubiz.nl/document/6878975/1/0_04%20Brief%20wethouder%20dd%20021018%20Afronding%20project%20'Bomenbeheer%20op%20orde'

Conclusie: in de dagelijkse praktijk heeft het bouwen prioriteit en zijn de bomen op en rond het bouwterrein een sluitpost in plaats van een uitgangspunt waarmee vanaf de eerste tekeningen rekening moet worden gehouden.

De Bomenbond is van mening dat in het BK richtlijnen voor een ‘quick scan’ moeten worden opgenomen en dat dit instrument in een artikel in de BV moet worden genoemd als een verplicht onderdeel bij de indiening van een bouwaanvraag.

Ook is de Bomenbond van mening dat het interne proces zoals beschreven in de wethoudersbrief Z/18/1309437 aan de Raad, d.d. 25 sept 2018 (Afronding Bomenbeheer op orde) aanvulling behoeft. Deze aanvulling betreft de uitbreiding van het interne ‘bomenspreekuur’ met de afdelingen die gewoonlijk de als eerste contact hebben met projectontwikkelaars. Het aldus herziene interne proces – inclusief de rol van de (afdeling van de) beleidsadviseur Groen – kan opnieuw schriftelijk aan de Raad worden gemeld.

H. Ondergrondse beschadigingen

Een andere interessante toevoeging in het BK 21 zijn de passages over kabels en leidingen. Dat bij dit werk nog wel eens bomen beschadigd worden is bekend. De gedetailleerde beschrijving van worteldiameter, van te hanteren methodes bij ontgravingswerkzaamheden en het voornemen vaker gebruik te maken van het recht om schade aan bomen door werkzaamheden wekt verwachtingen. Er wordt ingezet op het vooraf schouwen van bomen (nulmeting) en op een tweede inspectie na oplevering van het werk.

Drie vragen hierbij.

Ten eerste: hoe lang duurt het gemiddeld voordat schade aan het wortelgestel leidt tot een teruglopende conditie (kwarren) van een boom en wat is er voor nodig om te bewijzen dat dit is veroorzaakt door (soms veel eerder uitgevoerde) graafwerkzaamheden?

Ten tweede: hoeveel extra FTE's zijn met deze inspecties gemoeid en hoe wordt hier budgettaire voorziening? In de stadskranten van de weken 50 en 5 t/m 7 worden in totaal negenenveertig (49!) vergunningen voor kabels en leidingen genoemd. En dat maal twee keer schouwen?

Ten derde: waarom wordt aanpak uit het BK 21 niet genoemd in de Verordening? Er staat nu alleen een bepaling in art 4.1.1.2 over een aan te houden' minimale graafafstand tot stabiliteitskluit'.

De Bomenbond steunt het voornemen om het vele kabel- en leidingwerk in Leiden goed te monitoren en geconstateerde negatieve effecten op bomen indien nodig civielrechtelijk aan te pakken, maar is van mening dat een adequate vertaling van dit voornemen in extra menskracht en middelen èn in artikelen in de BV21 ontbreekt.

I. Het belang van duidelijkheid en draagvlak

Het belang van leesbare en begrijpelijke wetgeving en toelichting is al een aantal keren genoemd. Wanneer deze nodeloos ingewikkeld worden verliezen ze aan zeggingskracht.

Het is dan ook een raadsel waarom er niet is gekozen voor een artikelsgewijze toelichting. Nu is het zoeken óf en waar beleidsteksten uit het BK 21 ‘landen’ in de artikelen of dat ze juridisch gezien juist blijven steken in luchtfietserij. Talloze eerder gestelde ‘technische vragen’ zijn nog niet beantwoord,

zodat het gissen blijft naar interpretaties van passages als “een als zodanig te herkennen boomstructuur”, de te hanteren methode voor de berekening van verbetering van de kwalitatieve waarde van nieuwe aanplant, maar bijvoorbeeld ook de tegenstrijdigheden in de ‘kan’ versus ‘wordt’ bepalingen t.a.v. het opleggen van voorschriften tot herplant of stortingen.

Ook al staat het niet in het BK, de Bomenbond is natuurlijk niet onbekend met de wensen die zijn benoemd in nota’s als de Groene Kansen Kaart om zonder vergunningen tot snellere vervanging te kunnen overgaan van bomen met een teruglopende conditie door bomen die jonger en vitaler zijn en beter scoren op biodiversiteit en klimaatadaptatie. We weten ook van de voortdurende bezuinigingen op budgetten voor regulier beheer die dwingen tot nog meer efficiëntie en minder tijd voor ‘procedures’ of ‘gedoe’. We herkennen de noodzaak om beter in te spelen op biodiversiteit en klimaatvragen. We zagen met eigen ogen hoe updates van de Groene Kaart achterwege bleven.

De nu gekozen weg helpt hier echter niet bij deze ‘knelpunten’. Enkele voorbeelden:

- De Groene Kaart: terug naar het stenen tijdperk met een analoog kaartje en waarom? Wat is er dan gedaan met het verkregen krediet van ruim twee ton? Uit het RV 17.0023 blijkt de wens tot aanscherping van de criteria. Ook zou het bestand van alle 47000 solitaire bomen in de openbare ruimte nog in 2017 compleet worden gemaakt en zou aan de hand van de scherpere criteria worden bepaald welke bomen op de Groene Kaart kwamen te staan.³ Is deze hele exercitie dan blijven steken in alleen een aanscherping van de criteria?
- En waarom toch steeds die uiteenlopende aantallen bomen in de openbare ruimte? In 2017 zijn het er 47.000, in 2019 (groenrapportage) volgens het college 76.440 maar volgens Cobra Groeninzicht 252.704. Inzicht in de juiste getallen is cruciaal voor diverse aspecten van bomenbeheer!
- Over de Meldingen als ‘kortere weg’ naar kap en nieuwe aanplant staat op blz 12 van het BK: “Hoewel geen direct bezwaar gemaakt kan worden zoals bij vergunningaanvragen, kan het bestuur wel aangesproken worden op het niet juist uitvoeren van haar beleid omtrent kapmeldingen en de voorschriften die daar bij horen.” Dit riekt naar ontmoedigingsbeleid richting mogelijke bezwaarmakers. Met als tegengesteld resultaat een lawine van brieven waarvoor de Bomenbond graag een format op haar site zal zetten.
- Pro-actieve communicatie bij dunnen / bestendig beheer van bosplantsoen. Hier wordt zelfs een publicatie in de vorm van een melding als te zwaar gezien. Het stippen van de bomen en een digitaal berichtje vooraf moet voldoende zijn. Met als gevolg: verlies van vertrouwen bij de burgers, stukken in de krant over plotsklaps omgehakte bomen, brieven aan de wethouder en vragen van raadsleden. Vertrouwen komt te voet en gaat te paard!

De Bomenbond is van mening dat de nu voorgestelde aanpak ondermaats is (zowel wetstechnisch, als beheersmatig) en dat de kennelijke neiging bij bestuurders om zich onder het mom van kostenbesparing en tempo af te schermen opzichte van ‘de burger’ leidt tot verlies van betrokkenheid bij beide partijen. Bepleit wordt in ieder geval een artikelsgewijze toelichting op te stellen.

---

³ Raad 15 juni 2017, agendapunt 21

https://leiden.notubiz.nl/document/5474213/1/Vastgesteld_besluit_bij_RV_17_0023_Krediet_verbeterplan_Bomen

J. Kern van de zaak: het (wissel) geld

Saillante tegenstelling tussen de BV 15 en BV 21: waar de BV 15 slechts één artikel kent over het Bomenfonds heeft BV 21 er vier nodig met als belangrijkste om zonder nadere onderbouwing geld te kunnen uitgeven art 5.1.1.4 lid 6: “De gelden in het Bomenfonds die niet meer geoormerkt zijn worden gebruikt voor de versterking van het bomenbestand en andere vormen van ecologisch groen”. Bijlage 1 Begrippenlijst, K, 2^e bullet bevat de omschrijving van ecologisch waardevol groen: *“Een areaal natuurlijke vegetatie met een oorspronkelijk karakter”*

Het voordeel van deze verder niet onderbouwde definitie is dat de aanschaf van bijvoorbeeld natuurvriendelijke speeltoestellen is uitgesloten. Het nadeel is dat nog steeds geen grenzen worden bepaald van wat wel of niet kan worden gefinancierd.

En dat was wel de afspraak bij de bespreking van RV 20. 0059 Bestemmingsvoorstel Jaarstukken 2019 in de cie LB en de Raad (resp. 2 en 9 juli 2020). Met dit Bestemmingsvoorstel werd een ‘Reserve Bomen’ in het leven geroepen. Deze Reserve dient als ‘overloop’ vanuit het stuwmeer van stortingen in het Bomenfonds die niet langer geoormerkt zijn voor herplant in of nabij vergunde projecten. In de cie LB heeft wethouder North toegezegd de aanwending van deze Reserve mee te nemen en te bespreken bij de herijking van de Bomenverordening.

In plaats daarvan zien we nu alleen teksten en artikelen over het Bomenfonds waarbij ook die gelden voor ander groen dan louter bomen lijkt te worden ingezet.

Wat ook ontbreekt is de toezegging van het college dat de Raad elk bestedingsvoorstel uit de Reserve ter goedkeuring krijgt voorgelegd ⁴ (zie antwoorden op technische vragen nr 23 en 51 van resp. PvdD en D66). Afgezien van de vraag of de Raad op ieder project mee wil sturen is het noodzakelijk de Raad een helder voorstel te presenteren over de aanwending van vrijgevallen gelden. Zo’n voorstel kan dan voortaan als ‘sneltest’ gebruikt worden bij de alternatieve inzet van de vrijval.

Of dit alles gaat helpen in de strijd tegen de snelle groei in aantallen gekapte bomen en achterblijvende nieuwe aanplant? We hebben zo onze twijfels. Zeker zolang de gemeente de eigen boekhouding van opgelegde compensatieplichten niet op orde heeft, zoals beschreven in het recente rapport van de Rekenkamercommissie naar de werking van het Bomenfonds in Leiden. ⁵

De Bomenbond is van mening dat de behandeling van de concept BV 21 eerst kan plaatsvinden nadat de Raad zich een oordeel heeft gevormd over 1) de resultaten en aanbevelingen uit het onderzoek door de Rekenkamercommissie naar het Bomenfonds en 2) een voorstel voor de aanwending van gelden in het Bomenfonds en de Reserve bomen.

K. Het belang van een integrale aanpak

De opmerking van de Rekenkamercommissie over het ontbreken van een door de gemeenteraad vastgestelde beleidsnotitie die specifiek gericht is op het bomenbeleid komt terug in het advies van de Leidse Milieuraad waar gewezen wordt op het belang van *alle* bomen die tezamen een ecologisch

---

⁴ Zie de antwoorden op de technische vragen 23 en 51 van resp. PvdD en D66 bij de Jaarstukken 2019: https://leiden.notubiz.nl/document/8903296/1/Jaarstukken_2019_LB

⁵ Uit een eigen onderzoek van de Bomenbond over de jaren 2014 – 2019 bleek dat 30 vergunningen niet staan vermeld in de Groenrapportage 2019. Deze vergunningen hebben betrekking op de kap van in totaal 938 bomen en een totaal aan stortingen van ruim 944.000 euro.

netwerk in de stad vormen en de noodzaak om op voorhand een meerjarig programma op te zetten voor herplant en vervanging, gebaseerd op een inventarisatie van geschikte locaties.⁶

Zonder zo'n integrale aanpak ontbeert ieder voorstel voor een Bomenverordening een stevig fundament en blijft de afweging van kap en aanplant beperkt tot een gefragmenteerde, ad hoc besluitvorming per ieder afzonderlijk kavel of tracé.

De Bomenbond betreurt het dat de tijd en aandacht die nu is gegeven aan het opstellen van BV 21 en BK 21 niet is ingezet voor het opstellen van een integrale aanpak voor kap en aanplant zoals bepleit door de Leidse Milieuraad en in plaats daarvan is gekozen voor het schaven aan een instrument dat kavelsgewijze, gefragmentariseerde besluitvorming faciliteert.

Hopelijk leidt onze zienswijze tot een heroverweging van de ter inzage gelegde BV 21, toevoeging van een artikelsgewijze toelichting, handhaving en actualisering van de Groene Kaart, een helder voorstel voor aanwending van Bomenfonds en Reserve Bomen en het opstellen van een integraal bomenbeleid.

Hoogachtend

A. Korevaar

Voorzitter Bomenbond Rijnland,
Eijmerspoelstraat 40,
2334 BX Leiden

I/O verzonden door B.J. Hoogheid, secretaris Bomenbond Rijnland,

E mail adres: bea.hoogheid@gmail.com

---

⁶ Advies over de concept verordening fysieke leefomgeving onderdeel bomen, Leidse Milieuraad, 26 februari 2021